

RAPORT ANUAL 2015

Zhrnutie (SK)

Zhrnutie

Poistovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov plnia v ekonomike dôležitú úlohu. s aktívami vo výške presahujúcej dve tretiny HDP EÚ ¹ je poistenie významnou súčasťou finančného sektora, ktorá prispieva k hospodárskemu rastu a finančnej stabilite tým, že na seba preberá riziká a mobilizuje úspory. Dôchodkové poistenie zamestnancov je rovnako dôležité, pretože okrem prínosu pre ekonomiku znamená aj ochranu pred rizikom chudoby počas dôchodku. Orgán EIOPA bol zriadený v roku 2011 ako nezávislý európsky orgán dohľadu, ktorého základnými úlohami je podporovanie stability finančného systému, zabezpečovanie transparentnosti trhov a finančných produktov a ochrana poistníkov, účastníkov dôchodkového systému a oprávnených osôb. Výročná správa orgánu EIOPA za rok 2015 poukazuje na hlavné úspechy tohto orgánu a poskytuje informácie o tom, ako orgán EIOPA riadi zdroje, ktoré má pridelené na dosiahnutie svojich cieľov.

Výročná správa orgánu EIOPA za rok 2015 poukazuje na hlavné úspechy tohto orgánu pri dosahovaní jeho cieľov:

- posilnenie ochrany spotrebiteľov,
- poskytovanie kvalitnej a včasnej regulácie,
- zabezpečenie konvergenie, konzistentnosti a kvality dohľadu,
- podpora finančnej stability,
- vlastný rozvoj ako moderného a kompetentného orgánu.

Výročná správa poskytuje aj informácie o tom, ako orgán EIOPA riadi zdroje, ktoré má pridelené na dosiahnutie týchto cieľov.

¹ Približne 70 % v roku 2014 - Zdroj: Štatistika poistenia/zaistenia v EÚ/EHP podľa Eurostatu a orgánu EIOPA <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>

INFORMAČNÉ OKNO: Päť najväčších úspechov z roku 2015

- Dokončenie jednotného súboru pravidiel pre poistovníctvo: vytvorenie 2. súboru vykonávacích technických predpisov a usmernení k smernici Solventnosť II.
- Výkon dohľadu: vytvorenie nového strategického prístupu pre komplexný rámec založený na riziku a prevencii na výkon obchodného dohľadu a prvé tematické preskúmanie poistenia mobilných telefónov.
- Implementácia procesu a metodiky mesačného zverejňovania bezrizikovej úrokovej sadzby, ktoré sa požaduje v rámci smernice Solventnosť II.
- Celoeurópsky osobný dôchodkový produkt (PEPP): koncept orgánu EIOPA načrtnutý v konzultačnom dokumente o požiadavkách na vytvorenie PEPP.
- Kontrola súvahy a stresový test sektoru poistovníctva v Rumunsku.

Posilnenie ochrany spotrebiteľov

V oblasti ochrany spotrebiteľov bolo hlavným posunom prijatie nového **strategického prístupu pre komplexný rámec založený na riziku a prevencii na výkon obchodného dohľadu**. Ide o centrálny nástroj určený na riešenie podnikateľských rizík na úrovni EÚ, ktorý bude založený na dôkladnom pochopení správania sa spotrebiteľov, na proporionalite a včasnom predvídaní vznikajúcich rizík v správaní a na prevencii poškodzovania spotrebiteľov v celej únii. „**Tematické kontroly**“ sú ústredným prvkom stratégie. Vykonalo sa pilotné preskúmanie v oblasti poistenia mobilných telefónov, ktoré bolo uzavreté analýzou tohto poistenia. Na účely lepšieho uplatnenia svojich **intervenčných právomocí v prípade investičných produktov založených na poistení**, orgán EIOPA v roku 2015 vytvoril ukazovatele, ktoré určujú, či je potrebné opatrenie zo strany orgánu.

Práca orgánu EIOPA v riešení konfliktu záujmov pri priamom a sprostredkovanom predaji investičných produktov založených na poistení pokračovala poskytnutím technickej rady Komisii, v ktorej boli uvedené politické odporúčania pre identifikáciu a riešenie daného problému. Orgán EIOPA tiež viedol medzisektorovú prácu zameranú na vypracovanie **dokumentu s kľúčovými informáciami (KID)**, ktoré sa vyžaduje v nariadení o štrukturalizovaných retailových investičných produktoch a investičných produktoch založených na poistení (PRIIP). v prvej polovici roka 2015 prebehli dve verejné konzultácie. Jedna bola zameraná na identifikovanie optimálnych šablón na predstavenie informácií spôsobom príjemným pre spotrebiteľov a druhá bola zameraná na výpočet miery rizík produktov, ich výkonnosti a nákladov. Šablóny pre KID sa testovali aj u spotrebiteľov. Okrem toho sa na jeseň 2015

Zhrnutie

začala verejná konzultácia o texte návrhu regulačných technických predpisov pre dokumenty s kľúčovými informáciami týkajúce sa štrukturalizovaných retailových investičných produktov a investičných produktov založených na poistení (PRIIP). V oblasti dôchodkového poistenia zamestnancov orgán EIOPA vypracoval **správy o informáciách poskytovaných z hľadiska nákladov a poplatkov inštitúcií zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia (IORP)** počas obdobia pred pristúpením k dôchodkovému plánu a počas pokračujúcich štádií a o investičných možnostiach členov príspevkovo definovaných systémov. V nich upozorňoval na problémy, ktoré je nutné riešiť, aby sa zabezpečilo efektívne rozhodovanie o ich pláne odchodu do dôchodku.

Poskytovanie kvalitnej a včasnej regulácie

Hlavným úspechom orgánu EIOPA od jeho založenia bolo dokončenie **jednotného súboru pravidiel pre poisťovníctvo v roku 2015. Vytvorenie 2. súboru vykonávacích technických predpisov a usmernení k smernici Solventnosť II**, ktoré sú potrebné na konzistentné a jednotné uplatňovanie tejto smernice od januára 2016, uzatvorilo program tvorby regulačných opatrení súvisiacich so smernicou Solventnosť II. Potom sa zameranie presunulo na prípravu monitorovania implementácie a ďalšiu podporu konzistentnosti dohľadu.

Orgán sa tiež pripravil na plnenie ďalšej dôležitej úlohy v rámci smernice Solventnosť II, ktorou je mesačné zverejňovanie **bezrizikovej úrokovej sadzby**. Štruktúra bezrizikovej úrokovej sadzby a jej úprav do značnej miery určuje hodnotu technických rezerv, ktoré majú poisťovne vytvoriť na plnenie svojich záväzkov v oblasti poistenia a zaistenia, a následne výšku dostupného kapitálu na pokrytie kapitálovej požiadavky na solventnosť.

Orgán EIOPA tiež prispel k úvahám Európskej Komisie ohľadne **úlohy poistenia v oblasti investícií do infraštruktúry**, keď predložil spoľahlivé kritériá na identifikovanie oprávnených projektov v oblasti infraštruktúry. Kapitálové požiadavky na riziká spojené s investovaním do oprávnených projektov v oblasti infraštruktúry sa starostlivo kalibrovali podľa príslušných rizík, čo viedlo k vytvoreniu rôznych postupov. Aby mohli poisťovne tieto postupy využívať, musia vykonávať adekvátnu hĺbkovú analýzu ako súčasť efektívneho riadenia rizík tejto zložitej a rôznorodej triedy aktív. Investície do infraštruktúry by mohli byť pre poisťovne veľmi dôležité, pretože vzhľadom na ich dlhodobý charakter by mohli vhodne zapadať do dlhodobých záväzkov a zároveň zlepšovať diverzifikáciu portfólia a poskytovať základ pre trvalo udržateľný rast širšieho hospodárstva.

Orgán EIOPA bol tiež aktívny na medzinárodnej úrovni a prispieval k práci Medzinárodnej asociácie orgánov dohľadu nad poisťovníctvom (IAIS), pokiaľ ide o dosiahnutie pokroku v oblasti formulovania **základnej kapitálovej požiadavky (BCR), vyššej kapitálovej požiadavky absorbovať straty (HLA) a medzinárodných kapitálových štandardov (ICS)**, pričom toto všetko podporilo vytvorenie rovnakých podmienok na medzinárodnej úrovni.

Pokrok pokračoval v oblasti vývoja právnych predpisov upravujúcich dôchodkové poistenie zamestnancov v podobe smernice o **inštitúciách zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia (IORP) II**. V oblasti osobných dôchodkov orgán EIOPA dosiahol výrazný pokrok tým, že odpovedal výzvu na poskytnutie poradenstva (ktorú schválila rada orgánov dohľadu orgánu EIOPA v januári 2016) a vypracoval koncept **celoeurópskeho osobného dôchodkového produktu (PEPP)**, ktorý poskytuje základ pre 2. režim. Táto práca môže zmeniť dynamiku trhu v oblasti osobných dôchodkov v EÚ a významne tak prispieť k únii kapitálových trhov. Správa o vývoji situácie na trhu a prvý **register inštitúcií zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia (IORP) v EÚ** poskytujú lepší prehľad o situácii v oblasti dôchodkového poistenia v EÚ.

Zabezpečenie konvergenzie, konzistentnosti a kvality dohľadu

Orgán EIOPA ďalej zlepšoval kvalitu a konzistentnosť dohľadu v celej EÚ prostredníctvom bilaterálnej spolupráce a poskytovaním spätnej väzby príslušným vnútroštátnym orgánom, ako aj aktívnou účasťou na kolégiách orgánov dohľadu spolu s poskytovaním nástrojov a poradenstva ohľadne používania interných modelov, zabezpečovaním odbornej prípravy a vytváraním infraštruktúry a systémov pre zhromažďovanie a zdieľanie informácií.

V roku 2015 tím orgánu EIOPA pre dohľad uskutočnil **19 bilaterálnych návštev** príslušných vnútroštátnych orgánov, v rámci ktorých získal spätnú väzbu o pripravách na uplatňovanie smernice Solventnosť II, národných postupoch pre rámec hodnotenia rizika a postupoch a prioritách v oblasti dohľadu. Vďaka tejto úlohe získali príslušné vnútroštátne orgány podporu pri riešení identifikovaných prekážok, ktoré bránia vytváraniu spoločnej kultúry dohľadu, ktorá je presadzovaná smernicou Solventnosť II. Tím tiež spolupredsedal riadiacemu výboru, ktorý riadil **kontrolu súvahy a stresový test sektoru poisťovníctva v Rumunsku**. Ten predstavuje viac ako 80 % rumunského trhu. Obe úlohy boli dokončené v júli 2015 zverejnením správy, ktorá identifikovala výrazné úpravy súvah a zodpovedajúce prudenciálne pomery celého radu poisťovní, po ktorej nasledoval celý rad opatrení v rámci dohľadu. Ukázalo sa, že táto úloha je vierohodná a zásadná pre zlepšenie ochrany spotrebiteľov a dôvery v rumunský sektor poisťovníctva.

Pokračujúca aktívna **účasť orgánu EIOPA v kolégiách a ich koordinácia** prispela k zlepšeniu konzistentnosti vo fungovaní a v diskusiách kolégií. Tím kolégií orgánu EIOPA koordinoval podpis dohôd o koordinácii všetkými kolégiami v roku 2015. V dohodách o koordinácii sa stanovili požiadavky na výmenu informácií a upravili sa úlohy a povinnosti členov.

V rámci spoločného prístupu v dohľade k posudzovaniu pozícií solventnosti poisťovacích skupín pôsobiacich v „ekvivalentných“ štátoch orgán EIOPA zverejnil **Stanovisko k výpočtu skupinovej solventnosti v kontexte ekvivalencie**. V tomto stanovisku sa určuje celý rad postupov v oblasti dohľadu, ktoré súvisia s posudzovaním dostupnosti použiteľných vlastných finančných prostriedkov na úrovni skupiny a snaží sa o zabezpečenie jednotných

Zhrnutie

postupov a praxe. V oblasti interných modelov orgán EIOPA tiež predložil včasné **Stanovisko k príprave uplatňovania interného modelu** zameraného na tri oblasti, v ktorých by rozdiely mohli viesť k nejednotnému modelovaniu rizík. Podľa hlavného odporúčania stanoviska by príslušné vnútroštátne orgány mali v interných modeloch vyžadovať primerané zohľadnenie rizík súvisiacich s expozíciou voči štátnym dlhopisom. Orgán EIOPA tiež zorganizoval **21 seminárov** venovaných dôležitým témam, ktoré boli pri konzultáciách s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi označené ako prioritné oblasti v rámci prípravy na uplatňovanie smernice Solventnosť II.

Orgán EIOPA pokračoval vo svojej práci na **príručke dohľadu** s cieľom vytvoriť súbor osvedčených postupov pre dohľad v rôznych oblastiach smernice Solventnosť II. V roku 2015 boli vypracované odporúčania na vytvorenie rámcov orgánov dohľadu na posúdenie rizík a ich dohľadu nad kľúčovými oblasťami vrátane riadenia, vlastného posúdenia rizika a solventnosti (ORSA), investičnej politiky, stanovenia rezerv životného a neživotného poistenia, skupinového dohľadu a interných modelov.

Na základe činnosti orgánu EIOPA v oblasti harmonizácie požiadaviek na predloženie správy podľa smernice Solventnosť II bola vytvorená infraštruktúra pre zhromažďovanie, riadenie, spracovanie a zdieľanie informácií. **1. zhromažďovanie výročných samostatných správ a skupinových správ** prebehlo v rámci prípravného režimu v **centrálnom registri orgánu EIOPA**. Ďalšie verzie **názvosloví predkladaných správ teraz umožňujú úplné predkladanie správ v súlade so smernicou Solventnosť II** a spĺňajú ďalšie požiadavky Európskej centrálnej banky, pričom zabezpečujú, aby boli informácie poskytované v správnom formáte a znížila sa tak záťaž príslušných vnútroštátnych orgánov a daného sektora. s cieľom ďalej znižovať záťaž pri podávaní správ, hlavne v prípade malých a stredných podnikoch, orgán EIOPA tiež vytvoril **nástroj pre podniky (T4U)**, pričom sa odhaduje, že by ho malo využívať 1 200 podnikov v celej EÚ.

Podpora finančnej stability

Orgán EIOPA ďalej vyvíjal svoje techniky a nástroje s cieľom umožniť lepšie využívanie dostupných informácií pri prijímaní rozhodnutí o vznikajúcich trendoch a rizikách na trhoch na podporu finančného dohľadu. Preventívny dohľad je založený na predvídaní rizík a zabezpečení, aby boli opatrenia na ich zmiernenie alebo odstránenie prijímané v časovom predstihu. Orgán EIOPA pokračuje v poskytovaní svojich hlavných produktov (napr. správy o finančnej stabilite a prehľadu rizík) s cieľom zabezpečiť, aby mali predstavitelia prijímajúci rozhodnutia komplexný prehľad o rizikách a zraniteľných oblastiach. V roku 2015 sektor poisťovníctva stále viac využíval produkty orgánu EIOPA ako kľúčové referencie pri posudzovaní rizík.

Zhrnutie

V súlade so svojím nariadením orgán EIOPA vykonal aj prvý **stresový test dôchodkového poistenia zamestnancov v celej EÚ**. Jeho cieľom bolo získať komplexný obraz rôznorodej situácie v oblasti európskeho dôchodkového poistenia zamestnancov, otestovať odolnosť stanovených dávok a hybridných dôchodkových systémov voči nepriaznivým scenárom na trhu a predĺženiu strednej dĺžky života, identifikovať potenciálne zraniteľné oblasti príspevkovo definovaných systémov a odhaliť oblasti, na ktoré by sa mal dohľad viac zameriavať. Zúčastnilo sa na ňom sedemnášť štátov Európskeho hospodárskeho priestoru disponujúcich významným sektorom dôchodkového poistenia zamestnancov, ktorého aktíva predstavujú viac ako 500 mil. EUR. Výsledky odhalili, že dlhšie obdobie nízkych úrokových sadzieb sa v budúcnosti prejaví významnými ťažkosťami z hľadiska odolnosti stanovených dávok inštitúcií dôchodkového zabezpečenia zamestnancov (pozri informačné okno).

INFORMAČNÉ OKNO: Výsledky prvého stresového testu dôchodkového poistenia zamestnancov v EÚ

- Dlhšie obdobie nízkych úrokových sadzieb sa v budúcnosti prejaví významnými ťažkosťami z hľadiska odolnosti stanovených dávok inštitúcií zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia (IORP).
- IORP sú relatívne odolnejšie voči predlžovaniu strednej dĺžky života než voči nepriaznivým scenárom na trhu.
- Absorbovanie týchto šokov vo veľkej miere závisí od toho, koľko času je na realizovanie záväzkov a od zavedených mechanizmov na zmierňovanie a obnovu v jednotlivých krajinách.
- Výsledky použitých prísnych stresových scenárov odhalili celý rad rizík a zraniteľných oblastí, ktoré si vyžadujú náležitú pozornosť zo strany IORP a orgánov dohľadu.

Pokračujúce nízke úrokové sadzby v poisťovníctve, ktoré dokonca klesli pod hodnotu scenára stresového testu z roku 2014, zvýšili potrebu naliehavo prijať opatrenia v oblasti dohľadu a potrebu pripravenosti na riešenie krízových situácií. Vo svojej odpovedi orgán EIOPA **aktívne postupoval podľa odporúčaní stresového testu** v spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, pričom sa zamerlal na výsledky stresového testu špecifické pre jednotlivé krajiny a skupinu a zintenzívnil prípravu na krízové riadenie. Orgán EIOPA tiež publikoval **Stanovisko k riadnym zásadám pripravenosti príslušných vnútroštátnych orgánov v oblasti predchádzania krízam, ich riadenia a riešenia**. Aby sa zabezpečila konzistentnosť a adekvátnosť zmien v oblasti predchádzania krízam, ich riadenia a riešenia, orgán EIOPA vypracoval 14 zásad, ktoré by mali príslušné vnútroštátne orgány zohľadniť. Toto stanovisko prispieva k vytvoreniu pevného a jednotného systému na predchádzanie finančným krízam a ich riadenie v EÚ.